

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3103/2015. (V. 26.) AB VÉGZÉSE**alkotmányjogi panasz visszautasításáról**

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.I.10.536/2013/4. számú ítélete alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján az Alkotmánybíróságról szóló CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítvány arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.I.10.536/2013/4. számú ítélete alaptörvényellenességét és semmisítse meg azt.
- [3] 2. Felperes határállomási állatorvosként dolgozott köztisztviselői, majd kormánytisztviselői jogviszony keretében egy állategészségügyi kirendeltségen. Munkáltatója kormánytisztviselői jogviszonyát 2012. január 17-én felmentéssel megszüntette. A felmentés indokolása szerint „a kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2010. évi LVIII. tv. (Ktjv.) 8. § (1) bekezdés a) pontja alapján kormánytisztviselői jogviszonya, valamint munkaköre – tekintettel a Kormány 1004/2012. (I. 11.) számú határozatára – létszámcsökkentés végrehajtása miatt megszüntetésre kerül, ezért további foglalkoztatására nincs lehetőség.”
- [4] Az indítványozó a munkáltatói intézkedéssel szemben munkajogi jogvitát kezdeményezett. Keresetét a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság elutasította, a Miskolci Törvényszék pedig az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [5] 3. Az indítványban megsemmisíteni kezdeményezett kúriai ítélet az alábbiakat állapította meg. Az 1004/2012. (I. 11.) Korm. határozat létszámcsökkentés végrehajtását rendelte el, amely a munkáltató részéről kötelezően végrehajtandó volt. Ennek érdekében a 159 fő foglalkoztatotti létszámot 17 fővel kellett

csökkenteni. A munkáltató által készített emlékeztető szerint „elsősorban a nyugdíjkorhatárt elérő, valamint a nyugdíj mellett dolgozó kollégák leépítésével, valamint a betöltetlen álláshelyek megszüntetésével teljesülnek a keretszámok, aktív dolgozókat kisebb létszámban érint.” Mindebből – a Kúria álláspontja szerint – helyesen vonták le a bíróságok azt, hogy az „elsősorban” nyugdíjas munkavállalók jogviszonyának megszüntetéséről szóló létszámcsonkítás végrehajtására vonatkozó javaslat sem tartalmazza azt a feltételt, hogy nem lehet addig aktív dolgozókat felmenteni, amíg nyugdíjas személy van a munkáltatónál alkalmazásban.

- [6] A Kúria ítélete szerint ugyancsak helytállóan állapították meg az eljáró bíróságok, hogy a munkáltató megfelelően igazolta, hogy egy nyugdíjas dolgozó alkalmazására miért kért és kapott engedélyt. A Kúria szerint a bíróságok jogszabálysértés nélkül fejtették ki, hogy a Ktjv. 8. § (1) bekezdés a) pontjára alapított felmentés indoka valós és okszerű volt, a célszerűségi szempontok pedig kívül esnek a bíróság vizsgálódási körén. Az ezzel ellentétes felülvizsgálati érvelést megalapozatlannak minősítette az ítélet. A másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az indítványozó a munkáltatójával szemben több pert indított, átirányítására is sor került, illetve keresőképtelen állománya jogszerűségének megállapítására a munkáltató vizsgálatot kezdeményezett. Mindezen körülmények azonban a rendeltetésellenességet önmagukban, többlettényállási elem hiányában nem támasztják alá.
- [7] A Kúria rámutatott arra is, hogy a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésének, újabb egybevetésének nincs jogi lehetősége, csak azt vizsgálhatja, hogy a mérlegelés körébe vont adatok értékelése során a bíróság nyilvánvalóan téves, vagy okszerűtlen következtetésre jutott-e. Az indítványozó a felülvizsgálati kérelmében állította, hogy önmagában jogszabálysértő az, hogy „a másodfokú bíróság egyes bizonyítékokat nyilvánvalóan figyelmen kívül hagyott.” Ebben a körben azonban – a Kúria álláspontja szerint – az indítványozó nem jelölte meg, hogy a bíróság mely bizonyítékait nem vizsgálta és értékelte, így ezen felülvizsgálati hivatkozás sem volt érdemben vizsgálható.
- [8] 4. Az indítványozó szerint a Kúria ítélete sérti a véleménynyilvánításhoz és a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához [Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdés és XII. cikk (1) bekezdés] való jogát, továbbá ellentétes az Alaptörvény B) cikkével is.
- [9] Az indítványozó az indítvány „jogi érvelés” című részében rámutat, hogy a véleménynyilvánításhoz való jog alapján bárkinek joga van a véleményét, gondolatait másokkal közölni. Az indítványozót is megillető ezen jog azonban sérült,

amikor – meggyőződése szerint – őt a kormánytisztviselői jogviszonyából azért mentették fel, mert több alkalommal is hangot adott a munkáltatóval kapcsolatos őszinte véleményének és a jogai érvényesítéséért bírósági úton is küzdött. Meggyőződése szerint egy jogállamban ez a körülmény nem szolgálhat alapul arra, hogy a munkáltató ebből eredeztethető bosszúból a kormánytisztviselői jogviszonyából felmentse a foglalkoztatottat. Az őszintén felvállalt vélemény, a jogszabályban rögzített jogok esetleges bírói úton történő érvényesítése az Alaptörvényben is rögzített alapjoga mindenkinek. Azt pedig mindenki maga dönti el, hogy kíván-e élni ezen alapjogával. Amennyiben ezt megteszi, úgy őt ebből kifolyólag semmilyen hátrányos jogkövetkezmény nem érheti.

- [10] Az indítványozó a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való joga sérelmeként előadja, hogy felmentését megelőzően munkáját kifogástalanul, lelkiismeretesen, kiegyensúlyozott és magas színvonalon végezte. Következésképpen eleget tett azon állampolgári kötelezettségének, miszerint a képességeihez és lehetőségeihez képest megfelelő munkavégzéssel köteles mindenki hozzájárulni a közösség gyarapodásához. A munkáltató azonban őt ennek ellenére felmentette jogviszonyából, miközben a létszámcsökkenést úgy kellett volna végrehajtani, hogy az elsősorban a nyugdíjkorhatárt elérő, valamint a nyugdíj mellett dolgozó munkatársak leépítésével járjon. Az erről szóló – a címzetteknek is kiküldött – emlékeztetőt sem az első-, sem a másodfokú bíróság nem vizsgálta, annak ellenére hogy ezt a körülményt az indítványozó többször is bizonyítékként hozta fel állításai alátámasztására.
- [11] Az indítványozót mint aktív foglalkoztatottat mentette fel a munkáltató, annak ellenére, hogy felmentését követően is több öregségi és rokkant nyugdíjast továbbfoglalkoztatott. Így tehát az indítványozó munkához való joga sérült, amikor akarata ellenére, megfelelő indokolás nélkül őt, mint aktív foglalkoztatottat a munkáltató a jogviszonyából felmentette, továbbá ezáltal a munkáltató az indítványozót a képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéstől is megfosztotta. A mindezekből következően – álláspontja szerint – az ítélet meghozatala során a bíróság azzal, hogy figyelmen kívül hagyta a fentiekben hivatkozottakat, számára súlyos alapjogsérelmet okozott.
- [12] Az erre való főtítkári felhívást követően az indítványozó alkotmányjogi panaszát hiánypótlás keretében kiegészítette, de abban az eredeti beadvány tartalmához képest új adatot, információt, érvelést nem közölt, lényegében – helyenként szó szerint – megismétli a panaszindítványban írtakat.
- [13] 5. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek megfelel. Az indítványozó a Kúria mint

felülvizsgálati bíróság ítélete – amely az ügy érdemében hozott döntésnek minősül – ellen az alkotmányjogi panaszt az elsőfokú bíróságnál az Abtv. 30. § (1) bekezdésében 60 napos határidőn belül terjesztette elő, továbbá az alkotmányjogi panasz megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiba foglalt feltételeknek.

- [14] 6. Ezt követően az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) alapján megvizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [15] 6.1. Az Abtv. 27. §-ában meghatározott egyedi ügyben való érintettség megállapítható; az indítványozó az első- és másodfokú bírósági eljárásokban felperesként vett részt. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott ítélet az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe, a IX. cikk (2) bekezdésébe és a XII. cikk (1) bekezdésébe ütközik, de alkotmányjogilag értékelhető indokolást sem a panaszbeadvány, sem annak kiegészítése nem tartalmaz.
- [16] 6.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetében fogadja be. Ezzel kapcsolatosan az Alkotmánybíróság jelen ügyben a következőket állapította meg.
- [17] A tényállás feltárása, a bizonyítékok értékelése és ezek alapján következtetések levonása a rendes bíróságok feladata, amely önmagában alkotmányossági kérdéseket nem vet fel.
- [18] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a benyújtott alkotmányjogi panasz valójában az ügyben hozott, és az indítványozó számára kedvezőtlen bírói döntés megállapításainak tartalmi, és nem alkotmányossági kritikája. A tényállás megállapítása és a bizonyítékok értékelése azonban az eljáró bíróságok feladata. Mindezekre tekintettel az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban felvetettek nem minősülnek az Abtv. 29. §-a szerinti alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességnek.
- [19] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói

döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt, vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}

[20] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy mivel az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában írott feltételeknek, annak befogadására nincs lehetőség. Az Alkotmánybíróság ezért a kérelmet az Abtv. 47. § (1) bekezdése, 50. §-a és 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján – visszautasította.

Budapest, 2015. május 19.

Dr. Lévy Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkócs Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1766/2014.

